

АМР здійснюють збір та зберігання інформації про територію, її ресурси, можливості та обмеження, об'єкти нерухомості, стан розвитку окремих галузей економіки, демографічні показники, існуюче експертне середовище, потреби ринку.

б. PR-агенція території / агенція із залучення інвестицій.

Дана діяльність включає проведення маркетингових досліджень, розробку і просування бренду території, налагодження комунікації та розвиток партнерства з учасниками процесу розвитку території та зовнішнім оточенням, поширення інформації про можливості та переваги інвестування в територію, що обслуговується, виготовлення та розповсюдження промо-продукції території.

Таким чином, створення агенцій місцевого розвитку, розробка фінансового, організаційного, нормативно-правового механізмів, їх функціонування забезпечить можливість ефективного виконання виділених ролей, що в свою чергу, буде сприяти відновленню і подальшому розвитку Донецької області.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сторонянська І., Патицька Х. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: антикризові інструменти у воєнний і післявоєнний період. Львів, 2022. 75 с.
2. Creation, Development and Management of RDAs: Does it have to be so difficult? 4th Version. URL: <http://www.eurada.org/files/RDA/Creation%20development%20and%20management%20of%20RDA.pdf>.

ЗАЛЕЖНІСТЬ МІЖ СЕРЕДНЬОЮ ЗАРОБІТНОЮ ПЛАТОЮ ТА СЕРЕДНЬООБЛІКОВОЮ КІЛЬКІСТЮ ШТАТНИХ ПРАЦІВНИКІВ НА МАКРОРІВНІ

Броговський Б. В.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка*

Розгляд ситуації на ринку праці дуже важливий в теперішніх умовах, оскільки гірша ситуація на ринку праці передбачає зменшення кількості вакансій, що призведе до звільнення працівників. Іншим проявом погіршення ситуації на ринку є зменшення заробітної плати. В якості змінних для побудови моделі використовувались дані по середній заробітній платі та середньообліковій кількості штатних працівників.

Для дослідження залежностей між економічними показниками на макрорівні застосовують методи авторегресійного моделювання [1], логістичної регресії [2], просторового моделювання [3], моделі на лонгітюдних даних [4], дистрибутивно-лагові моделі [5] тощо.

В ході дослідження використовувались щоквартальні дані щодо зазначених показників за 2017-2021 роки (з 1 кварталу 2017 року по 4 квартал 2021 року) з офіційної сторінки Державної служби статистики України.

Спершу побудували парну лінійну кореляційно-регресійну модель, в якій результуючою змінною виступала середня заробітна плата в Україні, а факторною – середньооблікова кількість штатних працівників.

Коефіцієнт детермінації побудованої парної лінійної кореляційно-регресійної моделі становить 0,9109, тобто 91,09% коливань середньої заробітної плати по Україні пояснюються змінами середньооблікової кількості штатних працівників. Згідно з моделлю, для того, щоб середня заробітна плата зросла на 1 гривню необхідно звільнити 10540 тисяч штатних працівників.

Згідно з критеріями Фішера та Стьюдента, рівняння та параметри моделі є статистично значущими. Оскільки кількість спостережень сягає 20, можна здійснювати прогноз на 3 періоди наперед, тобто на перші три квартали 2022р.

На жаль, у зв'язку із значними коливаннями перед новим роком – що призвело до використання щоквартальної, а не щомісячної звітності – статистична значущість прогнозу з точки зору кількісних характеристик буде сумнівною. Проте модель надає можливість з достатньою точністю зробити висновки про напрямки змін в наступних періодах.

Також важливою частиною дослідження є побудова дистрибутивно-лагової моделі. Це є значущим, оскільки попри відсутність сумнівів у впливі ситуації на ринку праці в попередніх періодах на теперішню ситуацію, даних про кількісне вираження цього зв'язку не було до моменту проведення даного дослідження.

Спочатку був введений один лаг. Тобто було використано вибірку без даних за 1 квартал 2017 року.

Згідно з множинної кореляційно-регресійною моделлю, в якій середня заробітна плата в Україні залежить від середньооблікової кількості штатних працівників у поточному та попередньому періоді, модель з двома лагами.

Коефіцієнт детермінації моделі з одним лагом становить 0,9430. Тобто 94,3 % змін середньої заробітної плати пояснюються змінами середньооблікової кількості штатних працівників у поточному та минулому періодах.

Водночас відбулись наступні зміни кількісних зв'язків між змінними: для того, щоб збільшити середню заробітну плату на 1 гривню необхідно звільнити 6082 штатних працівників у поточному періоді або ж 4619 працівників у минулому періоді. Це свідчить про більшу значущість впливу попередніх змін на ринку праці на його теперішнє становище, порівняно з теперішніми змінами ринкових умов. Варто звернути увагу, що це свідчить лише про те, що ринок праці довго реагує на зміни. Тобто не відбувається підняття заробітних плат під час вивільнення працівників.

Ці результати можна трактувати двома способами: збільшення заробітної плати супроводжується інфляційними процесами, скорочення ж кількості штатних працівників має прямий зв'язок із рівнем безробіття; роботодавці не реагують швидко на зміни ринкових умов, тобто не починають активно наймати робітників лише через зменшення середньої заробітної плати або ж активно звільняти їх при її зростанні. Все залежить від фінансового становища компанії. Вигідно й можливо утримувати працівника – роботодавець це робитиме. Якщо ж фінансово краще звільнити – таке рішення буде однозначно прийнятим.

За допомогою парної лінійної кореляційно-регресійної моделі ми довели значущість зв'язку між середньою заробітною платою та середньообліковою кількістю штатних працівників на основі щоквартальної звітності.

За допомогою ж дистрибутивно-лагової моделі довели значущість впливу на поточне значення середньої заробітної плати не лише поточних значень, а й значень попереднього періоду середньооблікової кількості штатних працівників. Окрім того дані засвідчили про відчутніший вплив на результуючу змінну саме попередніх значень факторної змінної, а не теперішніх.

ЛІТЕРАТУРА

1. Zomchak L., Lapinkova A. Key Interest Rate as a Central Banks Tool of the Monetary Policy Influence on Inflation: The Case of Ukraine. *The International Symposium on Computer Science, Digital Economy and Intelligent Systems*. 2022. Cham: Springer Nature Switzerland. P. 369–379.
2. Зомчак Л. М., Вдовин М. Л. Прогнозування успішності банківського маркетингу методами логістичної рересії. *Інтелект XXI*. 2020. №5. С. 100–104.
3. Зомчак Л., Коваль Л. Сталий розвиток регіонів України: просторово-панельний підхід. *Інфраструктура ринку*. 2022. С. 211–215.
4. Зомчак Л. М., Умриш Г. Т. Моделювання залежності валового регіонального продукту від сільського господарства України на основі лонгitudних даних. *Економіка і суспільство*. 2018. №16. С. 972–977.
5. Зомчак Л. М., Лапінкова А. О. Інфляційні процеси України: авторегресійна дистрибутивно-лагова модель. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. №1. С. 50–55.
6. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Булах І. І.

*викладач вищої кваліфікаційної категорії,
викладач-методист відокремлений структурний підрозділ
Уманського фахового коледжу технологій та бізнесу УНУС*

Повномасштабна війна в Україні вимагає перегляду підходів до формування політики у сфері державного регулювання економіки та пошуку нових ефективних методів державного управління.

Ключовими викликами для нинішньої економіки України є падіння виробництва, ріст числа безробітних, послаблення стійкості державних фінансів, загрози валютній стабільності.

Україна завершила 2022 рік 30 % падінням реального ВВП. Падіння ВВП України на третину не може бути пояснене виключно воєнними факторами.

Прогнози подальшого зростання української економіки теж варіюються у дуже скромних масштабах: від +0,3 % у 2023 р. до +6,4 % у 2025 р. (дані прогнозу НБУ).